

**Opodatkowanie u źródła.
Pobór podatku u źródła.
Mechanizm zapłaty i zwrotu.
Opinia o stosowaniu
preferencji. Oświadczenia
płatnika**

Przedmowa

W monografii przedstawiono w sposób kompleksowy konsekwencje podatkowe związane z opodatkowaniem u źródła z tytułu rozliczeń z kontrahentami zagranicznymi, poparte doświadczeniami z praktyki. Przedstawiono regulacje przyjęte w prawie krajowym, w bilateralnych umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania, a niekiedy także w innych jurysdykcjach podatkowych. Poszczególne umowy bilateralne mogą różnić się między sobą rozwiązaniami szczegółowymi wpływającymi również na wymiar podatku u źródła.

Od 1.1.2022 r. radykalnie zmieniono zasady poboru podatku u źródła przez polskich płatników, wprowadzając częściowo mechanizm zapłaty i zwrotu (ang. *pay and refund*). Obowiązują nowe procedury, w szczególności obejmujące wnioskowanie o zwrot podatku u źródła, zasięganie opinii o stosowaniu preferencji, składanie oświadczeń przez płatnika. Nowe zasady opodatkowania u źródła wymagają objaśnienia np. zasad stosowania obniżonych stawek podatkowych lub zwolnień od podatku. Poza walorami poznawczymi publikacja powinna pomóc w rozstrzyganiu problemów praktycznych związanych z rozliczeniami podatkowymi z kontrahentami zagranicznymi. Autorzy omawiają również przypadki sporne, będące przedmiotem interpretacji organów podatkowych i orzecznictwa sądowego.

Proweniencja i doświadczenia zawodowe Autorów są zróżnicowane. Autorzy są pracownikami Instytutu Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, innych ośrodków akademickich, aktualnymi lub byłymi pracownikami Ministerstwa Finansów, jak również wykonują działalność doradczą. **Autorzy wyrażają własne opinie eksperckie i opinii tych nie należy w żaden sposób łączyć ze stanowiskiem podmiotów, w których Autorzy są zatrudnieni lub z którymi współpracują.** Opinie własne Autorów nie wykluczają rozstrzygania problemów w konkretnych sprawach w odmienny sposób od przedstawionego w poszczególnych rozdziałach.

Przeglądu źródeł międzynarodowego prawa podatkowego w zakresie opodatkowania u źródła dokonano w rozdziale I. Zaprezentowano możliwe kierunki zmian w obszarze opodatkowania międzynarodowego, w szczególności na poziomie Unii Europejskiej.

Odrębny rozdział II poświęcono konwencji wielostronnej (MLI), która modyfikuje wybrane rozwiązania zawarte w niektórych umowach bilateralnych zawartych przez Polskę, w szczególności postanowieniu dotyczącemu dywidend – bezpośrednio związanemu z podatkiem u źródła.

Ustalenie, czy podatnik podlega nieograniczonemu (rezydent) czy ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu (nierezydent), ma na celu wyznaczenie granic jurysdykcji podatkowej danego państwa – wokół tych zagadnień koncentruje się rozdział III.

W rozdziale IV zdefiniowano kluczowy, w kontekście opodatkowania u źródła, termin rzeczywistego właściciela (ang. *beneficial owner*). Opisana została również m.in. geneza i funkcja tego pojęcia oraz zagadnienia interpretacyjne.

W kolejnych rozdziałach V–VII przedstawiono, idąc tropem regulacji zawartych w umowach bilateralnych opartych na Konwencji Modelowej OECD, zasady opodatkowania u źródła odpowiednio dywidend, odsetek i należności licencyjnych. Analizy spornych zagadnień dokonano na wybranych przykładach, prezentując w tym zakresie własne stanowisko.

Kolejne rozdziały VIII i IX dedykowano specyficznym zagadnieniom, często wywołującym spory, tj. opodatkowaniu u źródła płatności z tytułu licencji użytkownika końcowego oraz leasingu transgranicznego.

Rozdziały X i XI koncentrują się wokół opodatkowania u źródła tzw. katalogu usług niematerialnych oraz usług w zakresie działalności widowiskowej, rozrywkowej lub sportowej. Odniesiono się przy tym do interpretacji indywidualnych oraz orzecznictwa sądów administracyjnych.

W rozdziale XII poddano analizie istotę i rolę płatnika podatku u źródła, jak również zakres jego obowiązków, w tym w zakresie płatności objętych, jak i nieobjętych procedurą obligatoryjnego poboru podatku u źródła oraz przedstawiono kryteria wyłączenia z obowiązku stosowania procedury zwrotowej. Poruszono kwestie techniczne dotyczące terminów poboru podatku, jego wpłaty, obowiązków informacyjnych płatnika czy też procedur szczególnych (zawiadomienia przy wypłatach na rzecz zakładu oraz pojęcie tzw. płatnika technicznego).

Dochowania należytej staranności, kluczowej z punktu widzenia weryfikacji warunków umożliwiających zastosowanie preferencyjnych zasad opodatkowania, dotyczy odrębny rozdział XIII. Istotną jego część poświęcono kontrowersjom pojawiającym się wokół przesłanek jej dochowania, jak również wdrożeniu przez płatników odpowiedniej procedury dochowania należytej staranności, a w szczególności praktycznym sposobom weryfikacji statusu odbiorcy i jego substancji biznesowej w celu ograniczenia odpowiedzialności podatkowej płatnika.

Rozdziały XIV i XV dedykowano procedurom szczególnym, odpowiednio zasięganii opinii o stosowaniu preferencji oraz wnioskowaniu o zwrot podatku u źródła, a rozdział XVI – szczególnej klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania.

W kolejnych rozdziałach XVII i XVIII dokonano przeglądu interpretacji i orzecznictwa w zakresie poboru podatku u źródła. W ostatnim XIX rozdziale przedstawiono podatek u źródła w kontekście dochodów budżetowych.

Przedmowa

Książka w szczególności powinna okazać się przydatna dla pracowników działów finansowych przedsiębiorstw wszelkich branż dokonujących rozliczeń z kontrahentami zagranicznymi, pracowników organów podatkowych, doradców podatkowych, radców prawnych czy biegłych rewidentów, a także dla studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych pogłębiających wiedzę w zakresie opodatkowania międzynarodowego.

Będziemy wdzięczni Czytelnikom za wszelkie uwagi, które można kierować na adres: marcin.jamrozy@sgh.waw.pl.

Warszawa, wrzesień 2023 r.

Redaktorzy

[Przejdź do księgarni →](#)